O‘zMU XABARLARI
ВЕСТНИК НУУз
ACTA NUUz

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2026

10

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U.– t.f.d., professor.

Bosh muharrir o‘rinbosari:

ERGASHOV Y.S.– f-m.f.d., professor.

Tahrir hay’ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik (O‘zbekiston)
Suleymanov R.X. – t.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Musayev N.U. – t.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Urakov D.J. – t.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Xolikulov A.B. – t.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Zuyev A.S. – t.f.d., prof.(Rossiya)
Jesus Gil Fuensanta. – t.f.d., prof. (Ispaniya)
K.Yildirim. – t.f.d., prof. (Turkiya)
Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Safayev N.S. – psix.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Rasulov A.I. – psix.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Tashimova F.S. – psix.f.d., prof.(Qozog‘iston)
Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Nishanova O.Dj. – f.f.d., prof. (O‘zbekiston)
To‘xtayev X.P. – f.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Sobirova U.F. – sots.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof. (O‘zbekiston)
Miroslav Ballay – PhD, prof.(Slovakiya)
Shirinova R.X. – fil.f.d., professor. (O‘zbekiston)
Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Sadullayeva N.A. – fil.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Markov A.V. – fil.f.d., prof. (Rossiya)
Boltaboyev H. – fil.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof. (O‘zbekiston)
Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots. (O‘zbekiston)

Mas’ul kotib: PARDAYEV Z.A.

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Abduzohirov R. Qashqadaryo vohasi aholisining Toshkent shahriga ichki migratsiyasi: translokal identitet, ijtimoiy kapital va madaniy gibridizatsiya 4
Bekmuradov S., Muxtorova G. Mo‘g‘ullar imperiyasida Alibek Yalavochning siyosiy va ma’muriy roli 7
Jumaniyozov F. The state of agriculture in the Khorezm people's soviet republic (1920-1924) 10
Qodirov N. Ijtimoiy-iqtisodiy institut sifatida mahallaning yoshlar ijtimoiy faolligini oshirishdagi ishtiroki 14
Qurbonaliyeva K., Parmanov Sh. Xorazmshoh Alouddin Muhammad II davrida zarb etilgan Kish zarbxonasi dinori 17
Mammadova N. The second Karabakh war and Azerbaijan’s military-diplomatic strategy: An analysis of negotiations and the peace process 20
Ne’matullayev B., **Abduzohirov R.** Alisher Navoiy ilmiy-adabiy merosida axloqiy tarbiya va komil inson g‘oyasi: etnologik tahlil 24
Parmanov Sh. Kesh shahrini rivojlangan o‘rta asrlar davri shahar madaniyati 27
Pirimqulov J. Toshkentning tarixiy ma’muriy tuzilmasida o‘rdalarning o‘rni 31
Rasulova D. Frankofon hududlarda Markaziy Osiyo kolleksiyalarining shakllanishi hamda ilk reprezentatsiyasi 34
Eshpulotov S. Samarqand davlat muzey-qo‘riqxonasining xorijiy davlatlarga oid arxeologik kolleksiyalari 38

Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik

Abdugafurova M., Jalolova G. Cultural effects on language acquisition 41
Abdulboqiyev A. Ijtimoiy tadbirkorlikni fuqarolik jamiyatining barqaror instituti sifatida 44
Abduraxmonov A. O‘zbekistonda ijtimoiy tadbirkorlik va inklyuziv rivojlanish siyosatining zamonaviy tendensiyalari 47
Abduraxmanova I. Ekologik ta’lim-tarbiyaning metodologik asoslari: Zamonaviy paradigmalar va konseptual yondashuvlar 50
Abdusamatov X., Keldiyorova S. O‘quvchilarda virtual o‘yinlarga qaramlikning oldini olishda telefonsiz maktab va erkin o‘yinlarning o‘rni 54
Азимбаева Ш. Теоретические подходы к анализу внешней политики: Реализм, конструктивизм, постколониализм 57
Alishanli A. Psychological features of emotional intelligence in violent offenders 60
Асадова Х., Азимов С. Программа подготовки корпоративных тьюторов как фактор успешного внедрения технологии формирования профессиональных компетенций в нефтегазовой отрасли 63
Astanov X. O‘zbekistonda moliya bozorlarini rivojlantirish istiqbollari 66
Babamuradova N. Tarjima xatolarini aniqlash va tahrirlashda sun’iy intellektdan foydalanish: ChatGPT-4 va DeepSeek bilan qiyosiy tajriba 69
Boltayeva G. Raqamli madaniyatni rivojlantirishda kompetensiyaviy yondashuvning roli: XXI asr kompetensiyalari tizimida axborot xavfsizligining o‘rni 72
G‘ayratov B. Korrupsiyaning ijtimoiy-falsafiy tahlilida tarixiy evolyutsiya va zamonaviy yondoshuvlar 76
Ganiyev B. Raqamli iqtisodiyot sharoitida tadbirkorlik faoliyatining ijtimoiy transformatsiyasi 79
G‘aniyeva M. Gender tengligi va inson qadri konsepsiyasining o‘zaro bog‘liqligi: O‘zbekiston tajribasining ijtimoiy-falsafiy tahlili 82
Davronov M., Shukurov D., Minamatov Y. Sun’iy intellekt yordamida axborot xavfsizligini ta’minlashning pedagogik tamoyillari 85
Djamiyev B. O‘zbekistonda ko‘ppartiyaviylik tizimi shakllanishi va rivojlanishining o‘ziga xos jihatlari 88
Djuraev D. Xitoy tilida madaniyatlararo muloqotning o‘ziga xos xususiyatlari 91
Yoqubov O. O‘zbekistonda kiberxavfsizlik siyosati va raqamli taraqqiyotning zamonaviy tendensiyalari 94
Yesenkulova N. Ijtimoiy ziddiyatlarga doir ijtimoiy-falsafiy, nazariy konsepsiyalar va yondashuvlarning mazmun va mohiyati 97
Ibragimova F. Higher education readiness for constructivist learning: from students’ perspective 100
Ibrohimov I. Islom tafakkurida sunnat inkorchiligi: tarixiy ildizlar, metodologik asoslar va zamonaviy ko‘rinishlar 103
Iskandarov N. Pedagogik yo‘nalish talabalarining emotsional intelekti diagnostikasi 105
Islomova D. Markaziy Osiyo Rossiya, Xitoy va Qo‘shma shtatlar o‘rtasida: hamkorlikmi yoki raqobatmi? 109
Исмаилов М. Геймификация как инструмент развития цифровой компетентности будущего педагога-филолога 112
Kamolova K. Sharq falsafiy tafakkurida ayol fenomenining ijtimoiy-ma’naviy talqini 115
Karimov G‘. Qadrsizlanish fenomeni: mazmun-mohiyati, shakllari va ijtimoiy oqibatlari 118
Karimova A. 9-sinf kimyo kursida “Uglerodning fizik va kimyoviy xossalari” mavzusini 5E o‘quv modeli asosida tashkil etish metodikasi 120
Qanoatova N. Kognitiv motivatsion yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta’lim olishini ta’minlash 124
Mavlonov B. Fuqarolik jamiyati institutlarining huquqiy nigilizmni kamaytirishdagi roli 127
Maqsumova U. Yangi O‘zbekistonda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishning aksiologik asoslari 130
Маматкаримова Б. Совершенствование профессиональной лексики студентов, обучающихся по заочно-дистанционной форме обучения, на основе интегративного подхода 133
Marayimova K. Bo‘lajak o‘qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kommpetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari 137
Maxmudov A. O‘zbek jamiyatining ijtimoiy transformatsiyasida tarixiy xotira va modernizatsiya jarayonlari o‘rtasidagi dialektik munosabatlar 140
Мирзабеков Х. Теоретико-методологические основы Китайско-ближневосточных отношений: общий обзор 142
Mo‘ydinov A. Huquqiy ongda qadriyatlar va ongli harakatlar uyg‘unligi 145
Murodov D., Oxunov R. Favqulodda Vaziyatlarda xodimlarni himoya qilishning huquqiy-me’yoriy asoslari: qiyosiy tahlil 148
Muxtorov K. Nogironligi bo‘lgan shaxslarning siyosiy ongi va madaniyatini shallantirishning usul va vositalari 151
Nazarov D., Amanov A. O‘zbekistondagi erkin iqtisodiy zonalarning atrof-muhitga ta’sirini iqtisodiy-geografik baholash 154
Nasretdinova F. “Elektr yoritish” fanini o‘qitishda talabalarda texnik kompetentlikni shakllantirish 157
Negmatova D. Yangi O‘zbekistonda mahallabay ishlash tizimi: ijtimoiy boshqaruvning yangi modeli sifatida 161
Normatov S. Intuitsiyaning muloqot jarayonidagi ijtimoiy-falsafiy ahamiyati 164
Oblomuradova X. Internet madaniyatining zamonaviy transformatsiyasi: ijtimoiy-falsafiy tahlil 167
Oripov T. Axborot jamiyatida ma’naviy xavfsizlik fenomeni: ijtimoiy-falsafiy tahlil 170
Otamurodov M. Xitoyning Shanxay hamkorlik tashkiloti doirasida Afg‘onistonga nisbatan siyosati 173
Oxunov N. “Paradigma” tushunchasining falsafiy mazmuni 177

Raupova M. Ma’zura darslarini tashkillashtirishda suniy intellektdan foydalanib darslar samaradorligini oshirish yo‘llari 180
Raxmonaliyev A. Inklyuziv ta’limning inson qadrini yuksaltirishdagi o‘rni 183
Рашитова А. Цифровая среда и трансформация национальной идентичности трудовых мигрантов 186
Ro‘ziyev Y. Mediasavodxonlik va axborot madaniyati fanining axborot texnologiyalari bilan uzviyligi 189
Saidov S. Abdulloh ibn Muqaffa axloqiy-falsafiy qarashlari shakllanishida ilmiy-madaniy muhit ta’siri 192
Saydullayeva D. Siyosiy partiyalarning jamoatchilik bilan aloqalarining zamonaviy transformatsiyasi: xalqaro tajriba va innovatsion kommunikatsiya usullari 195
Tadjibayeva N. Davlat boshqaruvida raqamli transformatsiya 198
Tohirova G. Professional xizmat karyerasini shakllantirish va rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik asoslar 201
Tursunova D. Uzluksiz ta’lim tizimida yoshlarning tarixiy va ma’naviy ideallarga aksiologik munosabatni rivojlantirishning pedagogik-falsafiy mexanizmlari 205
Tursunova L. Tilab Mahmudovning estetik qarashlari va ularning zamonaviy estetik yo‘nalishlar bilan qiyosiy tahlili 208
Uralov M. O‘zbekistonda yoshlarning ekstremizmga nisbatan murosasizlik munosabatini o‘rganish metodologiyasi 211
O‘rinboyeva X. Bo‘lajak ingliz tili o‘qituvchilarida mustaqil ta’lim ko‘nikmalarini rivojlantirishda reflektiv topshiriqlar samaradorligi 214
Xamidova M. Pareto qonunini amalga oshirishda texnologiyalarning o‘rni 217
Xolikov S., Abdusalomova A., Ibragimov T. Bo‘lakli uzluksiz argumentli differensial tenglamalar sistemalarining sifat tahlili va ularning amaliy modellardagi tadbiqlari 220
Xurramov M. Integratev yondashuv asosida bo‘lajak o‘qituvchilarini kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlashda zamonaviy axborot kommunikasiyalardan foydalanish 223
Shakarova N. Talabalarning oliy ta’lim muassasasiga moslashuvi va xavotirlanish darajasining o‘zaro bog‘liqligi: ijtimoiy-psixologik tahlil 226
Shamsitdinova M. Ingliz tili darslarida huquqshunos talabalarning tinglab tushunish mahoratini oshirish 230
Shoimov Q. Ijtimoiy xavfsizlik va davlat qurilishi: konseptual asoslar hamda O‘zbekiston tajribasi 234
Shomuradova D. Kasbiy diskurs va ESP integratsiyasining nazariy va metodologik asoslari 238
Ergashev I. Demokratik jamiyat rivojida tinchlik va barqarorlikni ta’minlashning ijtimoiy-falsafiy jihatlari 241
Ergashev I., **Abdullayev B.** Siyosiy aksiologik tahlil metodologiyasi 244
Esanov F. Jadidlar ma’naviy merosining Yangi O‘zbekiston barqarorligini ta’minlashdagi o‘rni 247
Yuldashev T. Inson borlig‘ining obyekt va subyekt birligi sifatidagi ontologik tahlili 250
Yuldasheva T. Ta’lim tizimida gender tengligini ta’minlashning nazariy va amaliy jihatlari 253
Yulchiyeva Z. Boshlang‘ich sinf tabiiy fanlarni o‘qitishda innovatsion yondashuvlarning ahamiyati 256
Yusupov B. Yoshlar kiberxavfsizlik madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy-falsafiy modeli va takomillashtirish yo‘nalishlari 259
Yusupov Sh. O‘zbekiston taraqqiyotida milliy manfaat va ma’naviyat uyg‘unligining dialektik ifodasi 262

Filologiya

Abdug‘aniyev J. O‘zbek diplomatik diskursida terminlarning kognitiv-pragmatik va lingvokulturologik xususiyatlari: Prezident nutqlari korpusi asosida tahlil (2026) 265
Abduraxmonova N., Kuvondikova G. Lingvistik korpus yaratishda esse materiallarini tayyorlash bosqichlari 268
Azimov A. Maqollarning roman matnidagi lingvomadaniy tahlili (Sidni Sheldonning “If tomorrow comes” romani misolida) 272
Akobirova S. Raqamli media-matnlardagi manipulyatsiyaning psixolingvistik jihatlar 275
Aripova S. Tarjimashunoslikda konnotativ va denotativ ma’nolar muammosi 278
Atadjanova M. The study of adverbs in Indo-European languages: Classification, types, and linguistic approaches 281
Axunov M. Ingliz va o‘zbek tillarida kriminal terminologiyaning shakllanishi va metodologik asoslari 284
Буранова Ж. Трансформация архетипа «пути» в современной прозе: компаративный анализ творчества В. Пелевина и Х. Исмайлова 287
Bo‘riyeva G. Doktor Syuz asarlarida bolalar psixologiyasining badiiy ifodasi 290
Yoqubova G. Alluziya va pretsedent birliklarning bolalar folklor qo‘shiqlarida qo‘llanilishi 293
Ilyasova N. Abdurauf Fitrat adabiy merosi va milliy uyg‘onish davri adabiyotida shaxs va jamiyat isloxati 296
Kenjayeva S. O‘zbek tilidagi imlo xatolarining lingvistik tahlili (fonetik, morfologik, klaviatura xatolari va boshqalar) 299
Кононова И. Особенности функционирования вставных конструкций в художественном тексте 302
Mamadaliyeva D. Ota va farzand munosabatlari badiiy talqinida milliy mentalitet va madaniy kodlarning o‘rni 305
Mustafoyeva N. Linguistic and linguopragmatic features of teaching legal writing in english 308
Nabiyeva Sh., Sharofiddinova N. Ingliz adabiyotining V.Vulf asarlari misolida modernizm davri va mental fazolarning lisoniy qurilishi 311
Nazarboyeva N. Similarities and differences cases in noun in english and uzbek languages 314
Naraliyeva Sh. Zamonaviy tilshunoslikda “diskurs” tushunchasining nazariy muammolari 317
Parvina O. O‘zbek va ingliz maqollarining qiyosiy tahlili 320
Отаханова Ш. О некоторых контрастивных характеристиках синтаксического строя русского и узбекского языков 323
Rasulova S. Vashington Irving prozasida lingvistik xususiyatlar orqali satira va yumorning ifodalanishi 326
Rahimov F. “To‘y marosimi” konseptining milliy-madaniy talqini (an’anaviy rus va o‘zbek madaniyatlari misolida) 329
Рустамова И. Когнитивно-стилистический анализ метафоры 332
Suyarova N. Lingvometaforik terminlarning lisoniy tabiati 336
Tursunova Sh. Nutqiy faoliyatning so‘zlashuv va yozma shakllarida flegmatik temperamentning namoyon bo‘lishi 339
To‘xtayeva D. O‘zbek xalq maqollarida graduonimiya hodisasi: leksik-semantik va lingvopoetik xususiyatlar 342
Usmonova O. O‘zbek va ingliz media-matnlarida yuridik terminlarning pragmatik salohiyati: illokutiv va perlokutiv aspektlar 345
Xoliqova Sh. Ingliz va o‘zbek tillarida kiyim-kechak leksikasi o‘rganilishining tarixi 348
Shukurova B. Badiiy matnda shakl va mazmun munosabati 351
Ergashova D. Compounding as the main type of word-formation 354
Лапасов Н. Tolerantlik konseptining milliy-madaniy reprezentatsiyasi: ingliz va o‘zbek adabiyoti misolida 357